

Den faderlöse främlingen

Göteborg
1871

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

drif.

Teol.
andl. ber.
(Ör.)

Den

Faderlöse Främlingen.

Göteborg,
tryckt hos N. Lindgren, 1871.

Vi äro främlingar och utlänningar för dig såsom alla
våra fäder; vårt lefwande på jorden är såsom en skugga
och består intet.

Han förde dem till lands efter deras önskan.

Jag skall icke låta eder vara faderlösa; jag skall komma till eder.

Jag vill förkunna ditt namn mina bröder; jag vill lofsjunga dig i församlingen.

Såsom den, som född war efter köttet, förföljde honom, som född war efter andan, så går det ock nu.

Genom mycken bedröfwelse måste wi ingå i Guds rike.

J. N. J.

Fremling föddes den 19 Februari 1821 i Å-s församling i norra delen af Skåne. Föräldrarna woro nämndemannen P. M—n och L. F. C—d, dotter af kyrkoherden i W—a, en „läsareprest,” som brukade hålla andeliga föredrag i en sal och om somrarne i en lund nära prestgården.

Gården, der Fremling med föräldrar och fem syskon tillbragte sina första barnår, låg i närheten af församlingens kyrka, hwilken ganska nått reste sig på en af rika löfträd bestyggad kulle. Wid foten af denna låg ett tarfsligt skolhus, der Fremling tillika med twenne sina bröder mottog sin första undervisning. Klofaren, som war lärare, utmärkte sig för wälwilja och sticklighet i att undervisa; dock kunde Fremling wid mognare år bedöma, att religionens sanningar icke framställbes med den wärma, som utmärker en sann kristen.

Församlingens kyrkoherde låg i ständig strid med sina åhörare, och icke sällan fingo nattwardsbarnen, hwilka woro söner eller döttrar af hans motståndare, wid undervisningen mottaga öfnamn och andra skymfliga wedermälen af hans onåd. Till kyrkoherdens fiender hörde äfwen Fremlings far; och på grund af denna fiendskap blefwo Fremling och en hans äldre broder wid ett tillfälle tilldelade flera slag af den hårdhertade och oförsonlige prestmannens käpp. Afwen en hans fosterson följde fosterfadrens fotspår. Han hämnades på den oskyldige gossen Fremling, genom att en gång tilltyga honom så, att blodwite uppstod.

Churu Fremlings föräldrar besunno sig i goda omständigheter, blef dock barnens uppfostran wanwärdad. De

lemnades för mycket åt sig sjelfwa och tjenarne; och det syndiga och ogudaktiga wäsen, som der på orten war råbande, kunde ej annat än menligt inwerka på det spåda barnahjertat. Man egnade den tid, som man hade öfrig från sitt arbete, synnerligen på söndagar, hellre åt syndiga nöjen, — hwaribland må äfwen räknas dans, som nästan söndagligen öfwades, men ifrigast kring en majstång midsomrarnatten — en sed, härledande sig från hedendomen — än att söka själens uppbyggelse i Guds ord och bönen. Ehuru Fremlings föräldrar woro otrogna och lefde olyckliga i sitt ättenkap, kan han dock erinra sig, att hans moder en gång tog honom med sig i en skog, der hon framför en sten med böjda knän bad till den Allsmäktige. Den moderen, den stenen och den bönens intröck kan Fremling icke förglömma.

Nedan wid åtta års ålder kände Fremling en owanlig lust för lärarekallet. Mer än en gång uppträdde han och predikade för wäggar och möbler i ett större rum i föräldrashemmet, derwid en yngre broder tjenstgjorde såsom klokkare. På de enfaldiga landtmenniskorna gjorde detta stort intröck. De samlades lyhörande utanför fönster och dörrar och åhörde hans barnsliga föredrag under tårar. Ehuru familjens ekonomi på senare åren, i synnerhet genom en bytesaffär med hemman, blifwit försämrad, sticlades dock Fremling, som wöjde omiskänneliga anlag för läsning, till en några mil afstågen privat-skola. Läraren, ehuru hafwande rikt om sig såsom en sann kristen, widhöll sin tids förderfliga åsigtter wörande barnens behandling. Han förskötte, han som andra, att med kärpen åstadkomma, hwad endast kärleksfulla föreställningar borde hafwa uträttat. Dastadt läraren icke gjorde bön högt, tillhölls man dock, att, sedan man lagt sig, uppläsa werjer ur psalmboken samt Frälsarens bön. Fremlings wistelse här inskränkte sig dock till några få månader, emedan hans föräldrar ej woro i stånd att längre bestrida den för deras wilkor gaussta dryga betalningen.

Efter Fremlings återinträde i hemmet wårbslöfades barnens uppfostran af föräldrarne ännu mer än förut.

Fadren reste i juridiska angelägenheter, och modren wistades hos sina släktingar. Barnen lemnades utan både uppehälle och annan omwårdnad. Med anledning häraf måste Fremling, såsom den äldste af de öfvergifna, efter tre dagars swält med „påsen på ryggen“ bege sig ut att tigga. Han undwel sina förmögna släktingar och begaf sig till sådana gårdar, der han trodde sig vara okänd. Han blef dock på ett ställe igenkänd och af den wänliga bondhustrun undfägnad både för sig och sina hemmawarande syffkon. Wid tolf års ålder förlorade Fremling sin fader, och efter denna händelse blefwo samtliga syffkonen spridda i olika familjer på olika orter.

Fremling blef upptagen af en sin faster och gudmoder, hwilken man war gästgifware. Denne, sjelf begifwen på starka drycker, såg gerna hos sig samlas lifjinnade kamrater — i synnerhet wid marknadsstillfällen och under helgedagar — så, att det wjudaktiga lefwerne, som här war råbande, låter sig knappt beskrifwa. Fremling blef ock af äldre personer förledd att tro på trolldom och widspelpelse af mångfaldiga slag, som ej kunna nämnas. Efter en nära tvåårig wistelse härstädes hade Fremling blifwit en drinckare, som de öfriga. Fremlings göromål woro såwäl natt som dag att dels uppbåda skjuts åt resande och dels gå wall med gästgifwarens kreatur. Såsom ett prof på fosterfadrens förhållande under ruset må nämnas, att Fremling, som egde någon sångröst, tvingades att stående wid hans sida läsa till och från bords, och sjunga psalmer, i hwilka den druckne mannen högljudt instämde. Man må tänka sig det komiskt synliga i att höra från en öfwerlastad människas läppar: „Jag går mot döden, hwart jag går,“ eller: „Jag går mot himlen“ o. s. w. Af hans groft rytande stämma och råa uppförande fick Fremling en räddsla och darrning, som han aldrig helt och hållet blir befriad ifrån. Här war äfwen brukligt att Andre dag Jul tidigt på morgonen „rida stoffan,“ som det kallades, och detta gård ifrån gård, och blef man då trakterad med bränwin m. m.; tillfölsje häraf kom man drucken hem. Det war en Guds nåd, att Fremling icke här blef helt förderfwad af detta „eldwatten.“

Fremlings moder, som insåg sitt barns ohjelpliga förderf genom fortsatt wistelse på detta ställe, försökte skaffa honom en annan plats. Detta lyckades. Fremling erhöll tjänst såsom dräng hos en, ehuru sträf, dock nykter och ordentlig bonde. Görömålen bestodo i att tröska, slå hacha, göra skogsresor och plöja med otämjda stutar. Lönen för året war ett par byxor, skjorta och ett par skor samt 7 Rdr 50 öre i penningar. Ehuru lönen war liten, måste Fremling likwäl wid årets slut uttaga en del af den på laglig wäg. Här tillåts Fremling understundom höra om aftnarne en namnkunning skollärare, som brukade hålla enfalldiga tal för sina elewer och äldre personer, presterna likwäl till stor förargelse. Under denna tid, 1835, blef Fremling konfirmerad. Omkring tjugo gånger åtnjöt Fremling sin lärares undervisning innan han konfirmerades, och wid fjärde förhöret blef han af läraren med följande ord tilltalad: 'Fremling! du är faderlös på jorden; men glöm ej att du har en bättre fader i himmelen. Under konfirmationstiden erfor Fremling de första djupare intrycken af den Helige Andes nådewerkingar på sitt hjerta. Han fick se att han hittills wandrat på den breda wägen, som leder till helwetet, men äfwen insigt i den nåd, som Herren Kristus åt arma syndare förwärfwat. Under sjelfwa konfirmationsakten kände han sig så gripen, att han till och med önskade sig i samma ögonblick få dö, för att, skild från sorg och synd, få komma till sin Fälskare.

Ehuru Fremling numera blifwit en annan menniska, war han dock en nybörjare i kristendomen. Genom umgänge med oomwända menniskor, försummandet af Ordets bruk och bönen, afstynade kristendomslifwet mer och mer. Det följande året tog Fremling tjänst hos kyrkoherden C. i W., som war hans morbroder. För en kort tid syntes själasörjaren ha någon omtänka för sitt och sina tjenares andeliga wäl. Swarje lördagsafton infallade han dem till aftonbön och uppmanade både dem och sina öfriga åhörare att inskrifwa sina namn på nykterhetslistan. Men med tiden upphörde bönestunderna, och sjelf blef han en fiende till nykterheten, tillwerkade många tusen kannor brännwin samt

tillfredsställde sitt dryckenfskapsbegär i fällskap med lika sinnade kamrater. På prestgården war mycket folk, och med detta måfte Fremling lefwa, hwarföre, han, tyvärr, blef en affälling. Fremling medwetene af sitt fall, trodde ändå i sin otro, att Herren framdeles skulle en gång till omvända honom till tron på Frälsaren Kristus. År 1837 inträffade en allmänare wäxelse på den orten. Bland andra, som med allwar kommo att fråga: "Hwad skall jag göra, att jag må blifwa salig?" war äfwen en af Fremlings äldre tjeuslkamrater. Han hade en syster, som war en äldre kristinna och den första kristliga Fremling hört bedja högt med egna ord. En wiß dag uppmanades Fremling af sin kamrat att fly den kommande wreden och att göra en redlig bättring i Jesu namn. Plötsligt genomträngdes han af en gudomsstråle, som war såsom ett tveeggadt swärd och gick igenom själ och anda merg och ben. I tre dagar ropade han till Gud om den nåd och frid, som honom sedan wedersörs. Denna frid war så öfwerflödande, att Fremling kände sig likjom med ens förflyttad in i himmelen.

Snart uppstego dock i hjertat syndens retelser. Djefwul och werld ansträngde sig att återtaga det ros, som gått dem ur händerna. Fremling stred och kämpade, men syntes dock ofta ligga under. Med kamraten hade han många glada bönestunder; likwäl sliftade fienden oenighet dem emellan. Dersföre syntes det Fremling, som om det wore omöjligt att fortsara på den goda wägen. Prestaren framkastade twenne förslager: det ena war att öfwergifwa tron och bli en wanlig werldsmenniska, det andra att förforka lifwet. Rädaren war dock ej långt borta. Guds Andas wisade i Ordet det betryckta hjertat på Jesum, hwars blod renar ifrån alla synder. Fremling föll till korsjets fot och wardt räddad. Orsaken till Fremlings inre brydsamma strider war äfwen den, att han ansåg sig böra kunna noga urskilja i sitt inre medwetande alla den Heliga Andas nådewerkingar, hwilket för honom blef omöjligt.

I tre års tid tjente Fremling hos sin onkel och war hans sushelsättning att biträda i bränneriet och stöta hästarne. Som ett af dessa djur ofta war sjukt, så fick han

och ofta höra af sin husbonde förebräelser dertför, blandade med eder och Guds nams misbruk. Wid ett tillfälle efterfattes han af honom in i stallet och mente sig skola bli slagen och hårdragen såsom wanligt, hwarföre han önskade, att den i stallrummet stående hästen måtte slå honom till krympling, så att han kunde bli fri från den beswärliga tjensten och rasande husbonden. Denna omwisa önskan gick dock i fullbordan. Fremling blef slagen på ena benet att han här märke deraf ännu och kom ifrån tjensten för en tid.

Huru swårt det war för en from och faderlös yngling att tjena en sådan prestman, ehuru slägtning, kan man finna deraf, att, när han fann Fremling tillsammans med sin kamrat bedja om afstnarna, så gick han in i hackfellelogan, der drängarne hade sitt sofrum och förebräende tilltalar dem såhär: "Här ligger J och bedjen för andra. Det wore bättre, att J bäden om att kunna göra ert arbete bättre."

Fremling hade redan wid sin ålder sett många prof på Guds beskydd och omwårdnad. En gång, när han war på ett stort last, omshjelpste wagnen, utan att han skadades. En annan gång, när han bar upp stenar på taket till en murare, nedrullade en sten och som shytes kunna krossa hans hufwud, om den icke hastigt wikt till sidan. Åter en gång, när han war på ett tak af andra wåningen för att måla, föll han ned på en stensatt gård, utan att bli skadad.

Wid sjutton års ålder uppwaknade den gamla barnomsluften att predika; men huru det skulle kunna låta sig göra, war för Fremling en gåta. Han bad sin moder försöka skaffa sig kostdagar i Lund, hwilket och lyckades. I Augusti månad 1840 reste Fremling dit, för att i derwarande latinskola undervisas till det ansvarsfulla prestebetet. Rektorn mottog Fremling i köfet och läste prestebetet, men swor till, att han war allt för gammal och att det wore bättre gå in i det derwarande nybildade folkskolelärareseminariet. Med djup ledsnad, gränssande till förlwiflan, reste Fremling hem och sökte komma in i privat-skola i W. socken; men äfwenhär mislyckades det honom. För andra gången reser Fremling till L. och blir då mottagen såsom elew wid det nämnda seminariet. Efter tre

månaders wistelse wid seminarium tillbjöds han examen, men wille stanna qwar tre månader till, emedan kunskapen war flen, som på den forta tiden inhemtats. En stor del af tiden upptogs med praktiska öfningar i den med seminariet förenade folkskolan. Modersmålet, räknekonsten och naturläran m. m., som hade warit både nyttigt och nödwändigt att wara kännare uti, försumrades allt för mycket. Sedan examen i April 1841 war tagen i en åtta å tio ämnen, höll biskopen ett tal till de afgående eleverna, i hwilket han särskildt betonade wigten af, att en skollärare icke skulle befatta sig med att hålla sammankomster eller göra sig wigtig som bondbadwokat.

Om det kan intressera, torde i förbigående så nämnas, att utän wid stadens Uniuersitet i moraliskt hänseende ej då war den bästa. Blomman af landets intelligens, de studerande, förnebrade sig ofta till kif och slagsmål med ruffiga gejsler och lärqossjar. Man wäcktes ur sin sömn af jemmerröp och swordomar, och på morgnarna syntes på gatorna spår af blod. Ufwen Fremling med sin tarfliga klädsel blef ett par gånger tagen som gejsel och skulle kanske under studenternas till nämnda får bödliga hat blifwit ännu swårare kringklappad, än som skedde, om han ej genom flykten lyckats rädda sig.

Men återvändom till vår berättelse! Fremling war icke nöjd med att wara barnlärare. Hans sträfwan låg högre. Han wille bli prest. Han gjorde bekantskap med en gudfruktig och ädel man, en magister Bager i Malmö och erhöß af denne lektioner gratis i tyska och grekiska. Lärjungen bef ofta bjuden till lärarens bord, och mer än en skärf gafs åt Fremling wid affledet. Magistern brukade ock wid slutet af lektionen affjunga en wers samt underfundom med böjda knän åkalla lefwande Gub. Detta war något orwanligt af sådana personer i denna tid och på denna ort. Fremling sid dock under denna tid tftå många beswärligheter, ja, verklig nöd. Han måste under en hel winter bebo oelbadt rum, en gång huswill, tillbringa en kall winternatt i en halmstac; wid ett annat tillfälle i tre dagar å rod umbära söda. Då han efter sistnämnda tur

Slutligen erhöll några potåter, war mattheten så stor, att han affswimmade och återfick först efter lång stund sansen.

Urståndsjatt att längre uppehålla sig i L., måste han söka sig en befattning, som kunde åtminstone tillförsäkra honom ett nödorstigt uppehälle. Han erhöll på några månader plats såsom wikarierande skollärare i landsförsamlingen. S—a.

Mellan ordinarie läraren och barnens föräldrar rådde ett ordentligt frigstillstånd. Fiendskapen utbröt en gång i handgripligheter, i det att trenne personer intrusade i skolläraryrens bostad och slog flera sår i hans hufvud. I anledning häraf uppstod en bedröflig och långvarig process. Fremling blef tvenne gånger ständ att wittna i målet. Emellertid kände sig Fremling lycklig att få utiå Guds ords perlor i de unga barnens hjertan och äta sitt bröd i sitt anletes swett. Fremling sammanträssade ofta under denna tid med sin enda syster, hwilken blifwit upptagen såsom fosterdotter af en major L. De länge stilda systonens möte blef dock icke så warmt, som man wäntat. Detta härledde sig deraf, att systern wille lefwa enligt werldens sedwana i glädjeruset af syndiga nöjen, lekar, dansar och fortspel, hwilket äfwen utgjorde de så kallade "bildades", tidsfördrif på denna trakt. — Då terminen slutades, höll Fremling ett skrifwet affkedstal till barnen i anledning af språket: "Jag skall icke låta eder wara faderlösa, jag skall komma till eder," och: "Fader, jag will, att der jag är, skola ock de wara med mig, som du mig gifwit hafwer." Både talaren och barnen woro djupt rörda.

Fremling reste tvenne gånger till en sin morbror, som bodde 25 mil från hemmet och war läkare i staden B s, i hopp att af denne, hwilken hwar ganfka förmögen, erhålla någon hjelp för sina tilltänkte studier. Förhoppningen blef dock ej werklighet. Doktors hjerta war flyktigt, och hjelpsamheten instränkte sig till i beklädnadswäg — en gammal wäst och i penningar en Riksdaler banko. Han fick sanna ordspråket: "Släkten är bra, när man icke behöfwer den." Med tungt hjerta återwände Fremling till hemorten. År 1844 erhöll Fremling en ordinarie skollä-

rarebefattning i C—d, nära köpingen R—y. Der fanns ej något skolorhus, utan måste han, lifasom på många andra ställen war brukligt, hålla skola i bondstugorna. Churu befolkningen derstädes i allmänhet war begifwen på starka dyfcer och andra dermed förbundna laster, funnos dock några så kallade „läsare.“ Till dessa war församlingens prost en afgjord fiende, i synnerhet som de hade förut sökt till att afsätta honom. Han yttrade sig föraktligt, ej blott om dem sjelfwa, utan äfwen om de religiösa skrifter, de företrädeswis älskade, såsom t. ex. Murbäcks, „att de woro goda nog till att inswepa säll uti, och att om något helwete fanns, så war det för Twingsboarne.“ (Tving är en socken i närheten, der folket gjort sig kända för hemsta gerningar). Hans gudlöshet i lefwernet gick så långt, att han till och med i kyrkan tillät sig, under de wanliga sockenstämmorna, utbrista i ganska respektabla eder, om han på något sätt fann sig retad.

Fremling öbrjade 1847 på denna plats att, efter en annan skollärares föredöme, hålla söndagskola, hwar till samlades ej allenaft barn, utan äfwen äldre personer. Han förklarade hufwudsakligast dagens ewangelium och detta med ett lif och en värme, att åhörare kände sig djupt träffade. Wid ett tillfälle blefwo och barnen så uppsakade af ordets kraft, att de uppgåfwo sådana höga jemmersfri, att läraren sjelf höll på att bli förfärad. Af dem som kommo till ånger öfwer sina synder, war en, hwilken bekände sig wid Nattwardens begående ej nedswäljt brödet, utan förwarat det till widsklepliga bruk och mera sådant.

Denna Fremlings, som det tycktes, wälsignelserika werksamhet fick ej länge fortfara ostörd. Församlingen hade efter den snart nog med döden afgångne prosten fått en wice pastor, om hwilken det sades, att han „dansade wäl, men predikade skvalt,“ och hwilken derjemte war en fiende till lekmanawerksamheten. Att Fremling med sina, i motsatts mot den förres, egna allwarliga föredrag skulle bli honom en nagel i ögat, är naturligt. Han insann sig hos Fremling en måndags morgon och förebråde honom i

stärpa ordalag djersheten af att tala Guds ord till andra än skolbarnen. Följande samtal war dem emellan.

Pastorn: "Jag hör, att herr B. sänder ut budskafwel och predikar här om söndagarne." Fremling: "Jag utsänder ingen budskafwel, men säger till barnen om lördagen, att de kunna komma hit i morgon till Söndagskolan, och då kan det wäl hända att några äldre åtfölja dem." Pastorn: "Herr B. håller ju icke skola, utan predikar för dem; det får han ej göra." Fremling: "Kalle man det, hwad man will, jag uttyder dagens ewangelium, så lærer wara brukligt i erkkestiftet." Pastorn: "Jag skulle kunna få herr B. att plikta 150 rdr, men jag will honom ej så illa, blott han upphör dermed." Fremling: "Tager då pastorn på sitt ansvar, om jag upphörer dermed? Jag behöfde nog hwila om sabbathen, som hela weckan får arbeta med barnen." Pastorn: "Jag tar på mitt ansvar och förbjuder det att widare ske. Herr B. war ju icke i kyrkan i går heller?" Fremling: "Jag har ju alltid varit i kyrkan utom i går, då jag gick min moder till möte i K." — Derefter aflägsnade sig pastorn. Innan Fremling fortsatte med sina andeliga föredrag, inhemtade han dock en sin morbroders, hwilken war kyrkoherde i K L, tankar om saken. Denne rådde honom att fortsara utan fruktan för prestens hotelse. Fremling fortsatte wid hemkomsten sina sammankomster och hade större delen af församlingens bifall, och w. pastorn, hwars affigt varit att skrämma Fremling, kunde ingenting annat göra, än wisa sig och wara bitter. Följande omdöme af en bonde bewisar till en del, hwad bifall Fremling rönt för sina föredrag. En af hans wänner sammanträffade med denne, som dagen förut afhört Fremlings predikan, och frågade honom, hwad han tyckte om magisterns tal i går. Jo, der fick man höra sanningen och blef underwisad om wägen både till himmel och helwete; nu kan man gå, hwilken man will," blef hans svar.

Allt Fremlings werksamhet ej kunde wara obehöflig syntes af folkets råhet wid flera tillfällen. Det war ingenting owanligt, att personer midt under lektionerna kunde inkomma i skolsalen och med eder och skällsord förebrå lä-

raren i alla barnens närvaro något i deras tycke orifligt; ja, till och med hotelser att med eggjern märka honom. Skolläraren hade här å orten ringa anseende, ehuru man titulerade honom för magister.

Under tiden iråkade Fremling en svår sjukdom och woro honom två lärjungar till mycken tröst genom att wid fången sjunga psalmer för honom.

Som lusten att bli prest eller missionär ännu fortfor, så anmälte sig Fremling både hos missionsfällskapet i Stottholm och Lund, men fick afslag från båda. Han beslöt derföre att resa till L. och på privat väg fortjätta sina studier, hvarföre han ock höll sitt affstedstal i det nylygen uppbyggda skolhuset, hwilket tal många af barn och föräldrar bewistade. Med tack och lof till den gode himmelske Fadren för all godhet och nåd han bewisat Fremling å den orten samt bön om hans fortsatta ledsagande lemnade Fremling denna församling, der han wistads fyra års tid. — Afwen sökte och wann Fremling förslag till en säng- och lärarebeställning i E. samt profwade, men Försynen hade bestämt honom till något annat.

Fremling brukade om somrarna dricka brun i R., der han gjorde bekantskap med en blind man, kallad "Blinde Hans," som höll andeliga föredrag för brunnsgäster. Han fringwandrade större delen af Sverige, öfwerallt utsäende Guds ords perlor. Genom sitt owanligt goda minne war han i stånd att genom blotta hörandet inhemta den kunskap, som andra måste lika mycket genom läsande och begrubande förskaffa sig. Ehuru lekmannawerkshamheten war då för tiden förbjuden, höjde mot "Blinde Hans" blott få röster sitt ogillande. Man ansåg hans uppträdande såsom ett underwerk, och derföre lemnades han i fred. Afwen Fremling uppträdde bland några wänner som talare, men ingalunda med samma öfwerseende som Blinde Hans. Han tilltalades derföre af wice pastorn i R. på sjelfwa gatan wid ett tillfälle på följande sätt: "Jag hörer, att herr B. talade i går för brunnsgäster, det får han icke." Fremling: "Ja, jag läste något ur Luthers postilla och sade afwen några sanningar till dem." Pastorn: "Ja, men nog inblandades några egna meningar med. Herr B. får icke widare be-

fatta sig med det der; i annat fall sticlar jag länsmannen på honom." Fremling: "Der borta" (pekande på en backe, der man samledes till synliga nöjen) "är platsen för länsmannen, men hos mig och mina vänner har han intet att ställa." — Denne prest hade ändå varit en fattig bonddräng och räknad för en så kallad läsare. Det förundrade Fremling mycket, att icke blott werldsligt sinnade prester, utan äfwen en del läsareprester, woro fiender till en fansad lekmanawerksamhet. Måhända ligger en sårad egenfärlig till grund härför.

Fremlings andeliga föredrag träffade synbarligen menniskornas hjertan wid några tillfällen. Så hände det, att då han en gång talade öfwer bibelspråket: „I dag, i dag om I hans röst hören, så förhärden icke edra hjertan," ett genomträngande ångestfyllt ur åhörarehoppen slog för en stund båd talare och åhörare med den största häpnad. Det var en ung qwinna, hwilken på sitt hjerta kände Guds ord såsom ett tweegadt swärd, det ej lemna friid eller ro, förrän den Helige ande fått gjuta trons balsam i det swidande synbasåret. Denna balsam uteblef ej heller, ty då Fremling någon tid derefter jammanträffade med samma qwinna, wisade det sig, att hon hos Frälsaren sökt och sunnit friid för sin själ. — I N. woro två slag af läsare. Det ena partiet påstod att alla woro i Kristo rättfärdiggjorda och den som tror det, han är genast salig. Det andra, att den, som gör en redlig bättring och tror på Frälsaren, han blir genom samma tro rättfärdiggjord, men des förinnan är han orättfärdig.

Emellertid sedan Fremling druckit brunn och helstat på sin ontet i R—L, begaf han sig till pastar H. i Riaby, der flera äldre personer underwistes till skollärare och prester. Läraren H. war känd för att wara en from man, men icke desto mindre inlade han i sitt beteende mot Fremling en anstrykning af samma ogenerade despotism, hwarmed andra skolpilar wanligtwis behandlas. Detta föreföll Fremling, som sjelf i flera år varit lärare, något owanligt, och instränkte derföre sin wistelse i denna skola till enbart trenne månader, under hwilken tid han sänderade

latin och theologi. Pastor H. i R. höll de första bibelförklaringar Fremling någonsin hört. Detta war i början af år 1848.

Härifrån reste Fremling till R—a, hwarest han studeerade några månader engelska språket för magister S—t. Här war ett strängt logiskt läsaressällskap, som ansåg det wara andeligt högmöd, om någon sade sig wara Guds barn. När Fremling wissade på Pauli klara ord: „Guds ande wittnar med vår ande, att wi äro Guds barn,“ så fick han det swar, att Paulus sjelf i det dagliga lifwet icke war så wiss om sitt barnaskap, som just när han skref sina epistlar.

För att ej gå misste om wäl behöflig ytterligare underwising begaf sig Fremling ännu en gång till Lunds seminarium, hwilken underwisingssanstalt, ehuru hafwande ännu mycket att önska, dock på senare åren blifwit betydligt förbättrad. Fremling med sina för denna kurs ganska goda förstudier, tog 1849 i December med beröm godkänd sin andra stollärareexamen.

Dåwarande Seminariiföreståndaren, D., war en utmärkt hyggelig man och skicklig lärare, men ingen gynnare af lekmanawerksheten, hwilket han för eleverna oförtäckt ådagalade. Detta war en af Fremlings ömaste punkter. Han ej allenast älskade, utan hade ju med för kärlek sjelf utöfwat den. Wid ett tillfälle, då D. warnade för att tala Guds ord i större samlingar, framträdde Fremling och påstod, att en samsad lekmanawerksheten ej saknar sin stora nytta. Han sökte äfwen fästa uppmärksamheten derpå, att en församlings lärare ej är längre aflägsnen, än att han kan taga kännedom om, hwad som förkunnas och således rätta det felaktiga, ifall sådant skulle ifrågakomma. D. kunde ej förneka sanningen häraf, men yttrade buttert: „Man skall wäl icke tro, att man är en theologie doktor heller.“

Han besinnade icke att den naturliga menniskan förnimmer icke det Guds anda tillhörer, utan är för henne en galenskap.

Ehuru underwisingen bedrefs nu wida bättre, än förre gången Fremling war i R., så war det dock att be-

flaga, att swenska grammatiken, arithmetiken och naturkunskapen m. m. allt för mycket försumrades och för mycken tid användes på Lindbloms katekes. Morgon- och aftonbönen i stadens folkskola gjordes nu som förut af en skolgosse. Nog hade det varit mera förnuftigt och kristligt, om den förrättats af läraren helst med egna ord.

Om Fremlings talaregåfwa fick föreståndaren D. snart goda tankar. Samtliga eleverna hade sammansjutit till en silfverpjäs, som wid terminens slut öfwerlemnades åt honom såsom ett tackafhetsminne. Af 70 å 80 kamrater waldes Fremling, att wid presentens framlemnande tolka gifswarnes uppriktiga kärlek och wälmening med densamma. Fremling utförde sitt uppdrag å ett sätt att D. g blef djupt rörd och lyckönskade Fremling, som så wäl kunde framställa sina tankar och jade hans werk skulle nog gå fram, hwarestefter han med wärma fattade Fremlings hand och tackade honom.

Under wistandet wid seminarium kom Fremling att läsa i Norbecks theologie, att hwad hedningarne beträffar, så synes det, som ewangelium efter döden blefwe för dem predikadt. Detta gjorde honom mycket bekymmer. Prestaren fick tillåtelse att för några dagar swårt ansöka honom. Han kunde hwarken bedja, äta eller sofwa lungt. I denna sin nöd wände han sig till pastor Sjellstedt för att erhålla hus i saken. Pastor S. åhördde honom till slut, men swarade då med sitt listliga sätt: „Der står wäl inte, att det är wist, nemligen att hedningarne så höra ewangelium efter döden, utan att det synes så, och om så wore det så mycket bättre.“ Widare gjorde han Fremling uppmärksam på, att wi kristna, som ha guds ord, ej häri ha något skäl för dröjsmålet med wår omwämbelse, samt att hwar och en i sin mån bör werka för Guds ords spridande äfwen ibland hedningarna. Fremling blef afwäpnad; twiflen förswunno såsom en dimma.

Fremling bodde tillsammans med en seminarist från Westergötshland, som i anseende till onämbara synder, till hwilka han wid 13 a 14 års ålder blifwit förledd, lefde ett tungt lif. Likwäl syntes han ha fattat tron på Med-

www.books2ebooks.eu